

Автоматизовані інформаційні бази можуть використовуватися як архіви даних, до яких з використанням інформаційно-комунікаційних технологій може бути наданий доступ працівників у зручний спосіб та час.

Фахівці з обліку й контролю можуть перебувати на значній територіальній віддаленості від місця здійснення господарської діяльності. Принцип автономності в умовах суспільства оптимізації реалізується через можливість дистанційного управління підприємством. Комп'ютерні програми сконфігуровані таким чином, щоб вести облік окремо за структурними підрозділами підприємства, його філіями та віддаленими службами з подальшою консолідацією підсумкових показників діяльності. Власники та засновники можуть знаходитися в іншому населеному пункті чи країні й отримувати повні та достовірні облікові дані про фінансово-господарський стан підприємства.

Варто врахувати зауваження Анни Брайтон та Кріса Вотерстона, що ефективність «мережевого обліку» значно зростає в порівнянні з нерозподіленою обробкою облікових даних за рахунок сумісного використання бази даних системи обліку, з якою персонал бухгалтерії має змогу дистанційно працювати [2, с. 324]. Завдяки віддаленому доступу до усієї первинної інформації перспективним є делегування облікових функцій комерційним чи аудиторським фірмам, котрі зможуть перебирати на себе функції ведення обліку й контролю.

Після виходу обліково-контрольних даних за внутрішні інформаційні межі підприємства господарюючий суб'єкт стає часткою глобального соціально-економічного простору. Якісним проявом соціально-економічного середовища є суспільство оптимізації, у рамках якого відбувається ресурсний та інформаційний взаємозв'язок між усіма підприємствами, установами, організаціями.

Отже, з використанням інформаційно-комп'ютерної техніки зменшується участь людського чинника в системі обліку й аналізу, що сприяє інтеграції облікових систем навколо електронного документообігу. Завдяки відмові від паперового документування шляхом передачі облікової інформації лише у електронному вигляді через мережеві засоби зв'язку до облікового процесу можна залучати територіально віддалених працівників підприємства чи сторонніх інституцій. Бухгалтери, використовуючи мережеві технології, здатні дистанційно навчатися, поповнювати свої знання, дізнаватися про зміни законодавства з обліку, аналізу й аудиту. Взаємозв'язок автоматизації облікових процесів, електронного документообігу, розміщення і передачі інформації через мережеві технології становить основу побудови глобального суспільства оптимізації.

Література

1. Івахненко С. В. *Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку та аудиту [Текст] : Навч. посіб. / С. В. Івахненко. – К. : Знання-Прес, 2003. – 349 с.*
2. Britton Anne. *Financial accounting [Текст] / Anne Britton, Chris Waterston. – Fifth edition. – Harlow, England: Prentice Hall, Pearson Education, 2010. – 427 p. – ISBN 978-0-273-71-930-4.*

Ілона ПАНЧУК

Технічний коледж Національного університету водного господарства та природокористування, м. Рівне

ОБЛІК ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ТА ЙОГО НЕОБХІДНІСТЬ ПРИ ФОРМУВАННІ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Необхідність обліку фінансових результатів зумовлена ефективністю прийняття управлінських рішень у процесі господарської діяльності підприємства, адже саме достовірні дані про фінансовий стан підприємства формують його позицію на ринку, платоспроможність, ділову активність.

Важливою проблемою в обліку фінансових результатів виступає відсутність дефініції фінансового результату в законодавстві України, як показника, що широко використовується на практиці бухгалтерського обліку. Проблеми обліку фінансових результатів досліджували такі науковці як Ф. Ф. Бутинець, В. М. Опарін, М. Т. Білуха, І. В. Жолнер, А. М. Поддєрьогін та інші. Метою виступає визначення процесу обліку фінансових результатів та його ролі у системі бухгалтерського обліку при формуванні річної фінансової звітності.

Різниця між доходами і витратами формує показник фінансового результату. Згідно П(С)БО 1, доходи – це збільшення економічних вигід у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, які призводять до зростання власного капіталу (за винятком зростання капіталу за рахунок внесків власників). Доходи обліковуються у класі 7 Плану рахунків підприємств та організацій, а облік витрат провадиться на рахунках класу 8 і 9. Витратами вважається зменшення економічних вигід у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, які призводять до зменшення власного капіталу [1].

Для обліку фінансових результатів використовуються рахунки 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)», сальдо якого відображається на балансі підприємства та рахунок 79 «Фінансові результати», який закривається на кінець звітного періоду. Облік фінансового результату здійснюється за видами діяльності: на субрахунку 791 за результатом основної діяльності, на рахунку 792 за результатом фінансових операцій, на рахунку 793 за результатом іншої звичайної діяльності та 794 за результатом надзвичайних подій. Отримання прибутку провадиться за кредитом синтетичного рахунку 44, а за дебетом – збитки чи використання прибутку за видами діяльності [2].

У дебет субрахунку 791 наприкінці звітного періоду списують собівартість реалізації, адміністративні витрати, витрати на збут, інші витрати операційної діяльності. У кредит субрахунку 791 списують доходи від реалізації та інші операційні доходи. У дебет субрахунку 792 наприкінці звітного періоду списують фінансові витрати та витрати від участі в капіталі, у кредит субрахунку 792 списують дохід від участі в капіталі та інші фінансові доходи. У дебет субрахунку 793 списують інші витрати діяльності, у кредит субрахунку 793 списують інші доходи. У дебет субрахунку 794 списують надзвичайні витрати, у кредит субрахунку 794 списують надзвичайні доходи.

Величину фінансового результату списують на рахунок 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)» шляхом запису: на суму одержаного прибутку – Дт 79 Кт 441; на суму одержаного збитку – Дт 442 Кт 79 [3; 4].

Необхідність обліку результатів діяльності підприємства виникає при формуванні Звіту про фінансові результати (форма № 2), в якому подається інформація про діяльність підприємства за певний проміжок часу. Сума чистого прибутку чи збитку відображається у формі № 2 відповідно у рядку 220 та 225, який розраховується як алгебраїчна сума прибутку (збитку) від звичайної діяльності та надзвичайного прибутку, надзвичайного збитку та податків з надзвичайного прибутку [5].

Отже, фінансовий результат – це підсумок господарської діяльності, який визначається показником прибутку чи збитку шляхом порівняння суми отриманих доходів та здійснених видатків протягом звітного періоду за мінусом сплачених податків того ж періоду. Процес обліку фінансових результатів передбачає групування даних у системі рахунків за видами діяльності, а саме на рахунках 791 «Результат основної діяльності», 792 «Результат фінансових операцій», 793 «Результат іншої звичайної діяльності», 794 «Результат надзвичайних подій» та на рахунку 44 «Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)», сальдо якого використовується при формуванні річної фінансової звітності.

Література

1. П(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджено наказом Міністерства фінансів України № 87 від 31.03.1999 р., із змінами і доповненнями, внесеними наказами Міністерства фінансів України № 1591 від 09.12.2011 р. [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/>

2. *Бутинець Ф. Ф. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник/ Вид. 2-е, доп. і перероб. – Житомир: ЖІТІ, 2000. -640 с.*
3. *Лень В. С., Гливенко В. В. Бухгалтерський облік в Україні : основи та практика : Навчальний посібник – К. : Центр навчальної літератури. – 2008. – 608 с.*
4. *Крупка Я. Д. Фінансовий облік : підручник / Я. Д. Крупка, З. В. Задорожний, Н. Я. Микитюк та ін. – К. : Хайтек-Прес, 2011. – 544 с.*
5. *Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 3 «Звіт про фінансові результати», затверджено наказом Міністерства фінансів України № 87 від 31. 03. 1999 р., із змінами і доповненнями, внесеними наказами Міністерства фінансів України № 1591 від 09. 12. 2011 р. [Електронний ресурс] / Законодавство України. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/>*

Микола СТАРУН

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ АУДИТУ В УКРАЇНІ

Аудит є обов'язковою частиною цивілізованого функціонування ринкової економіки кожної країни. Відповідно до Закону України «Про аудиторську діяльність», аудитом називають перевірку даних бухгалтерського обліку і показників фінансової звітності суб'єкта господарювання з метою висловлення незалежної думки аудитора про її достовірність в усіх суттєвих аспектах та відповідність вимогам законів України, положень (стандартів) бухгалтерського обліку або інших правил (внутрішніх положень суб'єктів господарювання) згідно із вимогами користувачів.

Проблеми розвитку аудиту, як науки висвітлюються багатьма науковцями, зокрема Ф. Ф. Бутинцем, В. В. Сопком, М. В. Кужельним, Г. М. Давидовим та іншими. Багато з них зазначають, що аудит вже утвердився як наука і за ним – майбутнє, однак існує багато проблем, пов'язаних з підвищенням рівня професійної компетентності аудиторів, організацією контролю якості аудиторських робіт та послуг, розвитком правового поля аудиту в підприємстві, забезпеченням реальної професійної незалежності аудитора тощо.

Слід зазначити, що аудит в Україні фактично відбувся як професія й окремий вид інтелектуального бізнесу. Подальший його розвиток обумовлений ринковим спрямуванням економіки країни, необхідністю незалежного об'єктивного контролю господарської діяльності підприємств і професійного підтвердження достовірності їх фінансової звітності в інтересах власників, користувачів та зацікавлених сторін. Аудиторські послуги стали більш диверсифікованими, зокрема, на даному етапі, в основному, надаються такі види аудиторських послуг: аудит, супутні аудиту послуги, оглядова перевірка, операційна перевірка, компіляція. Ринок видів аудиторських послуг в Україні розширився та диференціювався за напрямками та інтересами замовників.

Суттєвими проблемами сучасного професійного аудиту є розробка та впровадження економічного механізму регулювання аудиту, що включає в себе великі штрафні санкції за неякісні аудиторські перевірки, страхування аудиторської відповідальності, розвиток цивілізованої конкуренції на ринку аудиторських послуг.

В нашій державі деякі із аудиторських фірм (аудиторів) взагалі не займаються аудитом, а надають лише консалтингові та інші послуги. В той час як світові тенденції розвитку аудиторських послуг свідчать про скорочення аудиторськими фірмами обсягів консалтингових послуг або виділення з них суб'єктів, що надають консалтингові послуги, в окремі структури. В Україні існують регіони, де аудит у загальному обсязі аудиторських послуг займає близько 30%. Однією з проблем здійснення аудиту в Україні є також нерегульовані питання фінансування робіт зі створення адекватної системи аудиту в Україні та страхування аудиторської діяльності.